 “Enološka stanica” Vršac	IZVEŠTAVANJE	Izdanje: 3
		Datum primene: 25.9.2019
		Strana: 1 od 7
Naziv: Pravilo odlučivanja o usklađenosti rezultata ispitivanja		Šifra: O-5.10.01.04

1. Pravilo odlučivanja opisuje kako se merna nesigurnost uzima u obzir kada se iskazuje usaglašenost sa :

- Normativnim dokumentima Pravilnicima, Uredbama, Vodičima koji su regulisani od strane Republike Srbije objavljenim u odgovarajućem Službenom Glasniku;
- Specifikacijama korisnika usluga;
- Ostalim regulatornim dokumentima;

2. Pravila odlučivanja namenjena su korisnicima usluga Enološke stanice koji u Zahtevu za ispitivanje traže Izjavu o usklađenosti i/ili Stručno mišljenje i tumačenje rezultata.

3. Rukovodilac odeljenja zadužen za preispitivanje Zahteva dužan je da korisnicima usluga predoči Pravila odlučivanja Enološke stanice;

4. Pravila odlučivanja Enološke stanice:

R.br.	Broj pravila	Oblast ocene usaglašenosti
1.	Pravilo podeljenog rizika UKAS LAB 12/Edition 2019.	1. Normativna dokumenta Pravilnik, Uredba, Vodič regulisano od strane Republike Srbije i Objavljeno u Službenom Glasniku (<i>službeni uzorci od strane inspekcije i ukoliko zahteva korisnik usluga</i>) 2. Specifikacije prema zahtevu korisnika usluga; 3. Deklaracija na proizvodima;
2.	ILAC –G8:09 /2009	1. Normativna dokumenta Pravilnik, Uredba, Vodič regulisano od strane Republike Srbije i Objavljeno u Službenom Glasniku (<i>prema zahtevu korisnika usluga</i>) 2. Specifikacije prema zahtevu korisnika usluga; 3. Deklaracija na proizvodima;
3.	<i>NALED, Vodič za deklarisanje tačka 5.8.</i> <i>Izdanje: 2018.</i>	Nutritivna deklaracija na hrani koja nije dodatak ishrani
4.	Pravilo sigurnog odbijanja rezultata ispitivanja (Eurolab, Tehnical report No.1, 2017)	1. Specifikacije prema zahtevu korisnika usluga
5.	Pravilo sigurnog prihvatanja rezultata ispitivanja (Eurolab, Tehnical report No.1, 2017)	1. Specifikacije prema zahtevu korisnika usluga

I. Pravilo odlučivanja 1:

Pravilo podeljenog rizika-jednostavnog prihvatanja

Podrazumeva upoređivanje rezultata merenja sa granicom specifikacije (normom), bilo da je ona izražena kao gornja granica, donja granica ili interval ne uzimajući u obziru mernu nesigurnost.

Binarno pravilo odlučivanja podrazumeva dva izbora **usaglašeno ili neusaglašeno**.

Izmerena vrednost mora biti:

- ispod ili na gornjoj granici specifikacije;
- iznad ili na donjoj granici specifikacije;
- unutar specificiranog intervala;

U ovom slučaju kada je rezultat merenja blizu granice tolerancije, rizik da su prihvaćeni rezultati merenja izvan granice tolerancije je 50%.

Rizik lažnog odbijanja je 50% za rezultat merenja iznad granice tolerancije, a u blizini granice tolerancije.

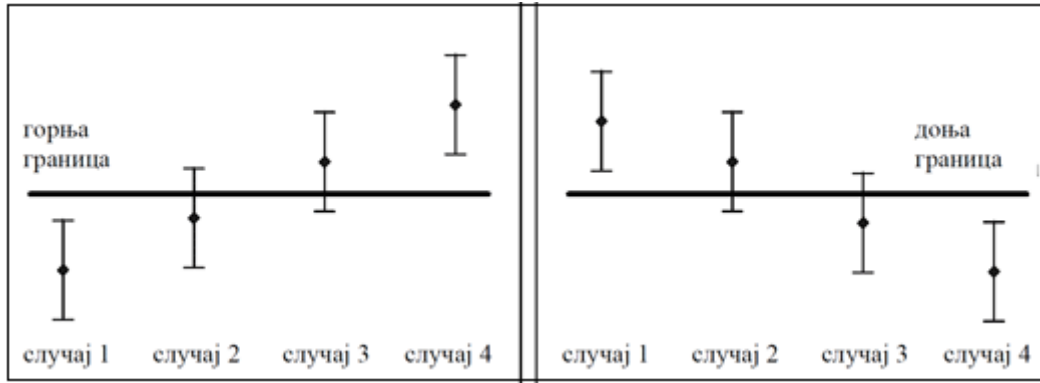
Izjave o usaglašenosti za Pravilo odlučivanja 1. su sledeće:

	<i>Slučaj 1</i>	<i>Slučaj 2</i>
<i>Pravilo odlučivanja 1</i>	<p>Rezultat merenja X se nalazi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - unutar granica intervala uključujući i njegove granice; - na granici ili ispod gornje granice specifikacije; - na granici ili iznad donje granice specifikacije; 	<p>Rezultat merenja X se nalazi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - van granica propisanog intervala; - iznad gornje granice specifikacije; - ispod donje granice specifikacije;
<i>Izjava o usklađenosti rezultata</i>	<i>Izjava: Rezultati ispitivanja ODGOVARAJU zahtevima propisanim u odgovarajućem Pravilniku, specifikaciji</i>	<i>Rezultati ispitivanja NE ODGOVARAJU zahtevima propisanim u odgovarajućem Pravilniku, specifikaciji, zbog povećana/smanjene ...navesti parametre koji odstupaju</i>

II. Pravilo odlučivanja broj 2. ILAC –G8:09 /2009 sa Izjavama o usaglašenosti:

	<i>Slučaj 1</i>	<i>Slučaj 2*</i>	<i>Slučaj 3</i>	<i>Slučaj 4</i>
<i>Specificirana gornja i donja granica</i>	Rezultat merenja se nalazi unutar granica, zajedno sa celim intervalom nesigurnosti.	Rezultat merenja je u propisanim granicama, a interval proširene merne nesigurnosti prelazi propisane granične vrednosti	Rezultat merenja je izvan propisanih granica, a interval proširene merne nesigurnosti obuhvata deo graničnih vrednosti	Rezultat merenja sa proširenom mernom nesigurnošću nalazi se iznad gornje granice specifikacije, odnosno ispod donje granice specifikacije
<i>Izjava o usklađenosti rezultata</i> <i>Pravilo odlučivanja 2</i>	<p>Izjava: <i>Rezultati ispitivanja sa proširenom mernom nesigurnošću ODGOVARAJU zahtevima..</i></p> <p>sa nivoom poverenja 95% za proširenu mernu nesigurnost</p>	<p>Izjava: <i>Rezultati ispitivanja sa proširenom mernom nesigurnošću ODGOVARAJU zahtevima..</i></p> <p>uz napomenu da se usklađenost ne može potvrditi sa nivoom poverenja 95% za proširenu mernu nesigurnost, što znači da postoji mogućnost da se rezultat merenja nađe i izvan/iznad gornje i ispod donje granice specifikacije</p>	<p>Izjava: <i>Rezultati ispitivanja sa proširenom mernom nesigurnošću NE ODGOVARAJU zahtevima..</i></p> <p>uz napomenu da se neusklađenost ne može potvrditi sa nivoom poverenja od 95% za proširenu mernu nesigurnost, što znači da postoji mogućnost da se rezultat merenja nađe unutar ispod gornje ili iznad donje granice specifikacije.</p>	<p>Izjava: <i>Rezultati ispitivanja sa proširenom mernom nesigurnošću NE ODGOVARAJU zahtevima..</i></p> <p>Objašnjenje: Rezultat merenja sa proširenom mernom nesigurnošću se nalazi iznad gornje granice/ispod donje granice specifikacije sa nivoom poverenja 95% za proširenu mernu nesigurnost</p>
*Napomena: Ako se dobije rezultat merenja koji je jednak granici specifikacije tada se postupa kao u slučaju 2.				

Grafički prikaz usklađenosti rezultata ispitivanja prema zahtevima specifikacije za gornju i donju granicu:

III. Pravilo 3: NALED, Vodič za deklarisanje tačka 5.8. Izdanje: 2018.

Dozvoljena odstupanja za nutritivnu deklaraciju na hrani koja nije dodatak ishrani

Regulisana dozvoljena odstupanja u svrhu označavanja hranljivih vrednosti bitna su zbog toga što nije uvek moguće da hrana sadrži jednake hranjive vrednosti koje su navedene na deklaraciji proizvoda, zbog prirodnih variranja i odstupanja koja nastaju tokom proizvodnje hrane i/ili tokom skladištenja proizvoda.

U skladu sa EU Uredbom 1169/2011, Direktivom 90/496/EEZ i Direktivom 2002/46/EZ izdatim od strane Evropske komisije definisana su dozvoljena odstupanja za hranu koja se ne koristi kao dodatak ishrani, uključujući mernu nesigurnost:

DOZVOLJENA ODSUPANJA ZA HRANU (UKLJUČUJUĆI MERNU NESIGURNOST)	
<i>Vitamini</i>	+50%* -35% *za vitamin C u proizvodima u tečnom stanju mogu da se prihvate više vrednosti od dozvoljenog odstupanja
<i>Minerali</i>	+45% -35%
<i>Ugljeni hidrati, šećeri, proteini i vlakna</i>	< 10g/100g ± 2g 10-40g/100g ± 20g > 40g/100g ± 8g
<i>Masti</i>	< 10g/100g ± 1,5g 10-40g/100g ± 20% > 40g/100g ± 8g
<i>Zasićene masne kiseline, mononezasićene masne kiseline, polinezasićene masne kiseline</i>	< 4,0g/100g ± 0,8g ≥ 4g/100g ± 20%
<i>Natrijum</i>	< 0,5g/100g ± 0,15g ≥ 0,5g/100g ± 20%
<i>So</i>	< 1,25g/100g ± 0,375g ≥ 1,25g/100g ± 20%

Izjave o usaglašenosti za pravilo 3:

	<i>Slučaj 1</i>	<i>Slučaj 2</i>
<i>Pravilo odlučivanja 3 slučajevi</i>	Rezultat merenja X sa proširenom mernom nesigurnosti se nalazi: - unutar granica intervala uključujući i njegove granice; -na granici ili ispod gornje granice ; -na granici ili iznad donje granice;	Rezultat merenja sa proširenom mernom nesigurnosti X se nalazi: - van granica propisanog intervala; -iznad gornje granice ; -ispod donje granice;
<i>Izjava o usklađenosti rezultata</i>	<i>Izjava: Rezultati ispitivanja ODGOVARAJU zahtevima definisanim u nutritivnoj deklaraciji</i>	<i>Rezultati ispitivanja NE ODGOVARAJU zahtevima definisanim u nutritivnoj deklaraciji</i>

IV. Pravilo broj 4-Pravilo sigurnog odbijanja rezultata ispitivanja

Pravilo sigurnog odbijanja minimizira rizik proizvođača uvećenjem zone tolerancije zaštitnim pojasom.

Pravilo sigurnog odbijanja rezultata podrazumeva upoređivanje rezultata merenja sa granicama zone prihvatanja koja predstavlja:

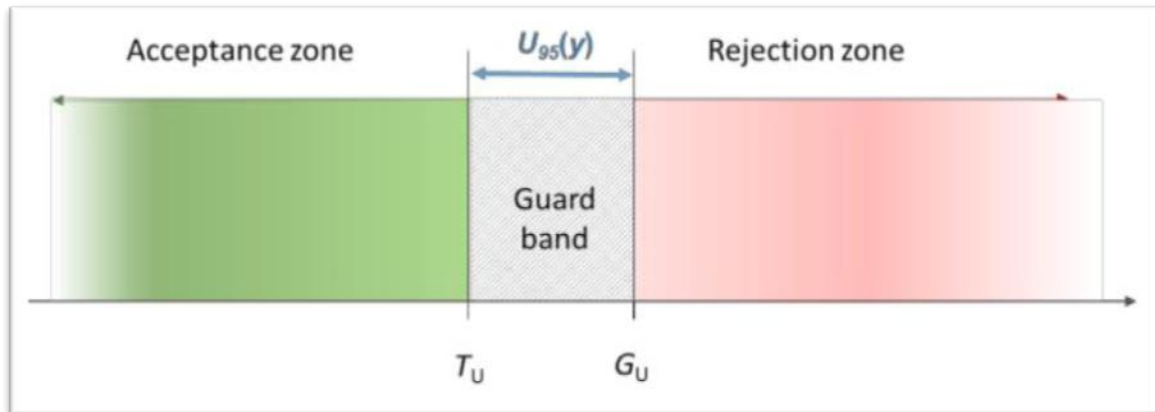
- u slučaju postojanja intervala specifikacije interval specifikacije uvećan zaštitnim pojasom (Slika 1);
- u slučaju postojanja gornje granice specifikacije , gornja granica specifikacije uvećana zaštitnim pojasom (Slika 2);
- u slučaju postojanja donje granice specifikacije , donja granica specifikacije umanjena zaštitnim pojasom;

Zaštitni pojas jednak je proširenoj mernoj nesigurnosti U_k ($\omega=U_k$).

Izmerena vrednost mora biti u okviru zone prihvatanja, a u suprotnom rezultat je neusaglašen.

Slika 1. Prikaz zona prihvatanja i odbijanja za normirani interval i sigurno odbijanje

Slika 2. Prikaz zona prihvatanja i odbijanja za gornji limit i sigurno odbijanje

Izjave usaglašenosti za Pravilo 4:

Broj slučaja:	Opis	Ocena usaglašenosti
Slučaj 1	Rezultat merenja je u propisanim graničnim vrednostima: ispod gornje, iznad donje granice specifikacije, ili unutar propisanog intervala	Rezultati ispitivanja pokazuju da je uzorak usaglašen/odgovara sa aspekta ispitivanih parametara (za interval poverenja od 95%).
Slučaj 2	Rezultat merenja je unutar zaštitnog pojasa	Rezultati ispitivanja pokazuju da je uzorak usaglašen/odgovara sa aspekta ispitivanih parametara (za interval poverenja od 95%).
Slučaj 3	Rezultat merenja jednak gornjoj granici zaštitnog pojasa ili je van granice zaštitnog pojasa, tj. u zoni odbijanja	Rezultati ispitivanja pokazuju da je uzorak neusaglašen/ ne odgovara sa aspekta ispitivanih parametara zbog povećane/smanjene količine/vrednosti... (navesti parametre koji odstupaju) (za interval poverenja od 95%)

V.Pravilo broj 5.Pravilo sigurnog prihvatanja rezultata ispitivanja

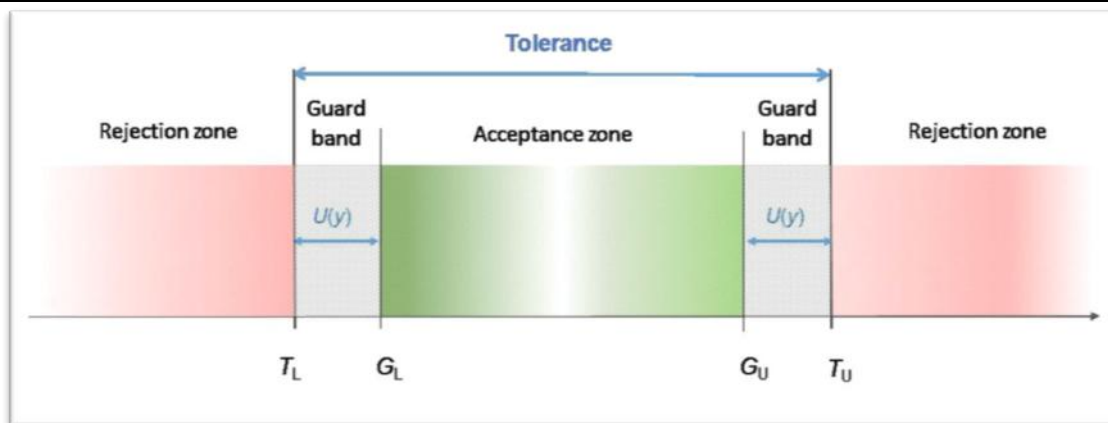
Pravilo sigurnog prihvatanja rezultata ispitivanja minimizuje rizik potrošača umanjnjem zone tolerancije zaštitnim pojasem.

Pravilo sigurnog prihvatanja podrazumeva upoređenje rezultata merenja sa granicama zone prihvatanja koja predstavlja:

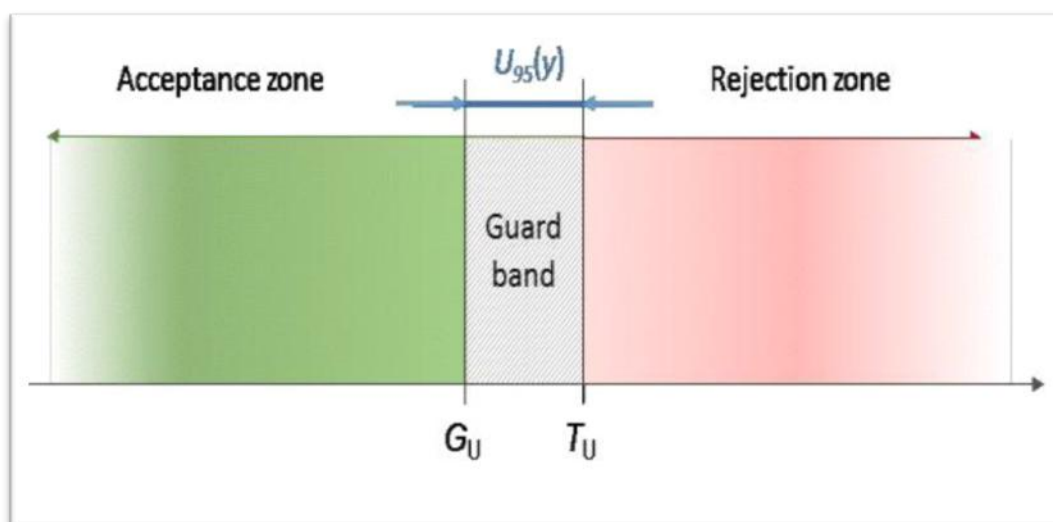
- u slučaju postojanja intervala specifikacije , interval specifikacije umanjjen zaštitnim pojasem (Slika 3);
- u slučaju postojanja gornje granice specifikacije ,gornja granica specifikacije umanjena zaštitnim pojasom, (Slika 4).;
- u slučaju postojanja donje granice specifikacije , donja granica specifikacije uvećana zaštitnim pojasom;

Zaštitni pojas ω jednak proširenoj mernoj nesigurnosti U_k ($\omega=U_k$).

Izmerena vrednost mora biti u okviru zone prihvatanja, a u suprotnom rezultat je neusaglašen.

Slika 3. Prikaz zona prihvatanja i odbijanja za normirani interval i sigurno prihvatanje

Slika 4. Prikaz zona prihvatanja i odbijanja za gornji limit i sigurno prihvatanje

Izjave usaglašenosti Slučaj 5:

Broj slučaja:	Opis	Ocena usaglašenosti
Slučaj 1	Rezultat merenja je unutar zone prihvatanja ili je jednak gornjoj granici zone prihvatanja	Rezultati ispitivanja pokazuju da je uzorak usaglašen/odgovara sa aspekta ispitivanih parametara (za interval poverenja od 95%).
Slučaj 2	Rezultat merenja je unutar zaštitnog pojasa	Rezultati ispitivanja pokazuju da je uzorak neusaglašen/ ne odgovara sa aspekta ispitivanih parametara zbog povećane/smanjene količine/vrednosti... (navesti parametre koji odstupaju) (za interval
Slučaj 3	Rezultat merenja je van propisanih graničnih vrednosti: iznad gornje, ispod donje granice specifikacije, ili van propisanog intervala	Rezultati ispitivanja pokazuju da je uzorak neusaglašen/ ne odgovara sa aspekta ispitivanih parametara zbog povećane/smanjene količine/vrednosti... (navesti parametre koji odstupaju) (za interval poverenja od 95%).

Dokumentacija i zapisi koji dokazuju saglasnost ili izbor korisnika usluga o dogovorenom ili zahtevanom Pravilu odlučivanja za Izjavu o usklađenosti sa specifikacijama ili standardom se čuvaju u Ponudi ili uz Izveštaju o ispitivanju gde se nalazi i Zahtev.

Izbor Enološke stanice za gore navedena Pravila odlučivanja zasniva se i na stavu laboratorije u delu integriteta prilikom ocene i izdavanja rezultata.

Naime, dogovor o pravilu odlučivanja osim što mora biti prihvatljiv za stranku ni na koji način ne sme uticati na valjanost ocene rezultata niti na integritet ustanove.

Ovlašćene osobe za davanje Izjave o usklađenosti rezultata ispitivanja:

Rukovodilac Odeljenja za fizičko-hemijska i senzorna ispitivanja

M.Kertes

Rukovodilac Odeljenja za instrumentalna ispitivanja

S.Popov

Stručni saradnik Odeljenja za mikrobiološka i biološko biohemijska ispitivanja

Dr. Olivera Milićev specijalista mikrobiologije sa parazitologijom

Vršac, 13.07.2020.